

kun

TAGHRIF DWAR L-
INTEGRAZZJONI TA'
RIFUĠJATI F'MALTA
GĦAL MIN JIPPROVDI
SERVIZZI

2013

infurmat

aditus
accessing rights

Dan il-ktejjeb huwa maħsub għal dawk l-aġenziji li joffru xi servizz lir-rifugjati li qed joqogħdu Malta. Għalkemm huwa parti minn sensiela ta' sessjonijiet ta' taħriġ, jista' jintuża waħdu bħala referenza għal kull min ikollu bżonn ta'għrif bażiku dwar ir-rifugjati, id-drittijiet tagħhom u varji elementi oħrajn. Huwa bi pjaċer kbir li aditus foundation qed tqassam dan il-ktejjeb, bl-iskop li r-rifugjati jingħataw servizz xieraq u skond id-drittijiet u l-obbligazzjonijiet tagħhom. Biex nimxu lejn l-integrazzjoni, l-informazzjoni hija essenzjali.

Dr. Neil Falzon, Direttur, aditus foundation

Dan il-ktejjeb hu maħsub għal dawk li jipprovdu xi tip ta' servizz, kemm fis-settur pubbliku kif ukoll f'dak privat. Huwa joffri informazzjoni ġenerali dwar rifugjati - min huma, minn fejn ġejjin, x'inhom l-proċedura f'Malta biex tipproċessa r-rikjesta għall-ażil, x'inhom l-istatuses differenti li jingħataw f'dan ir-rigward u d-drittijiet u d-dmirijiet tagħhom skond il-Liġi. Il-UNHCR u l-aditus jixtiequ jaqsmu din l-informazzjoni waqt is-sessjonijiet miżmuma magħkom u jirrispondu mistosqijiet relevanti. Madanakollu, huwa ukoll l-għan ta' dan il-proġett illi nisimghu dwar l-esperjenza tagħkom meta toffru s-servizzi tagħkom lir-rifugjati ħalli kuntatt effettiv u integrazzjoni lokali jkunu tassew possibbli.

Mr. Jon Hoisaeter, Rappreżentant, UNHCR
Malta

Kun infurmat.

Meta persuna tesprimi l-biża' tagħha
li tiġi rritornata lura lejha pajjiżha.

Applikazzjoni għal-Ażil

'Asylum-seeker'

Persuna li qed tghid li hija
rifugjata, imma l-applikazzjoni
tagħha għadha ma ġietx
ipproċessata mil- Kummissarju tar-
Rifugjati.

AWAS

'Agency for the Welfare of Asylum-
Seekers', l-aġenzija tal-gvern
risponsabbli għaċ-Ċentri Miftuħa u
għall-persuni vulnerabbli.

Pajjiż tal-Origni

Il-pajjiż tan-nazzjonalita jew tar-reżidenza permanenti.

Pajjiż li jgħaddi minnu
rifugjat, e.ż. Libja.

Pajjiż ta' tranżitu

Persuna li għażlet li titlaq minn pajjiżha.

Immigrant

RefCom

Uffiċju tal-Kummissarju għar-Rifuġjati

Rifuġjat

Persuna li qiegħda barra minn pajjiżha u li ma tistax tirritorna lejha minhabba biża' ta' vjolazzjonijiet serji tad-drittijiet tal-bniedem tagħha, minhabba l-attivitajiet, twemmin jew oriġni tagħha.

NGO

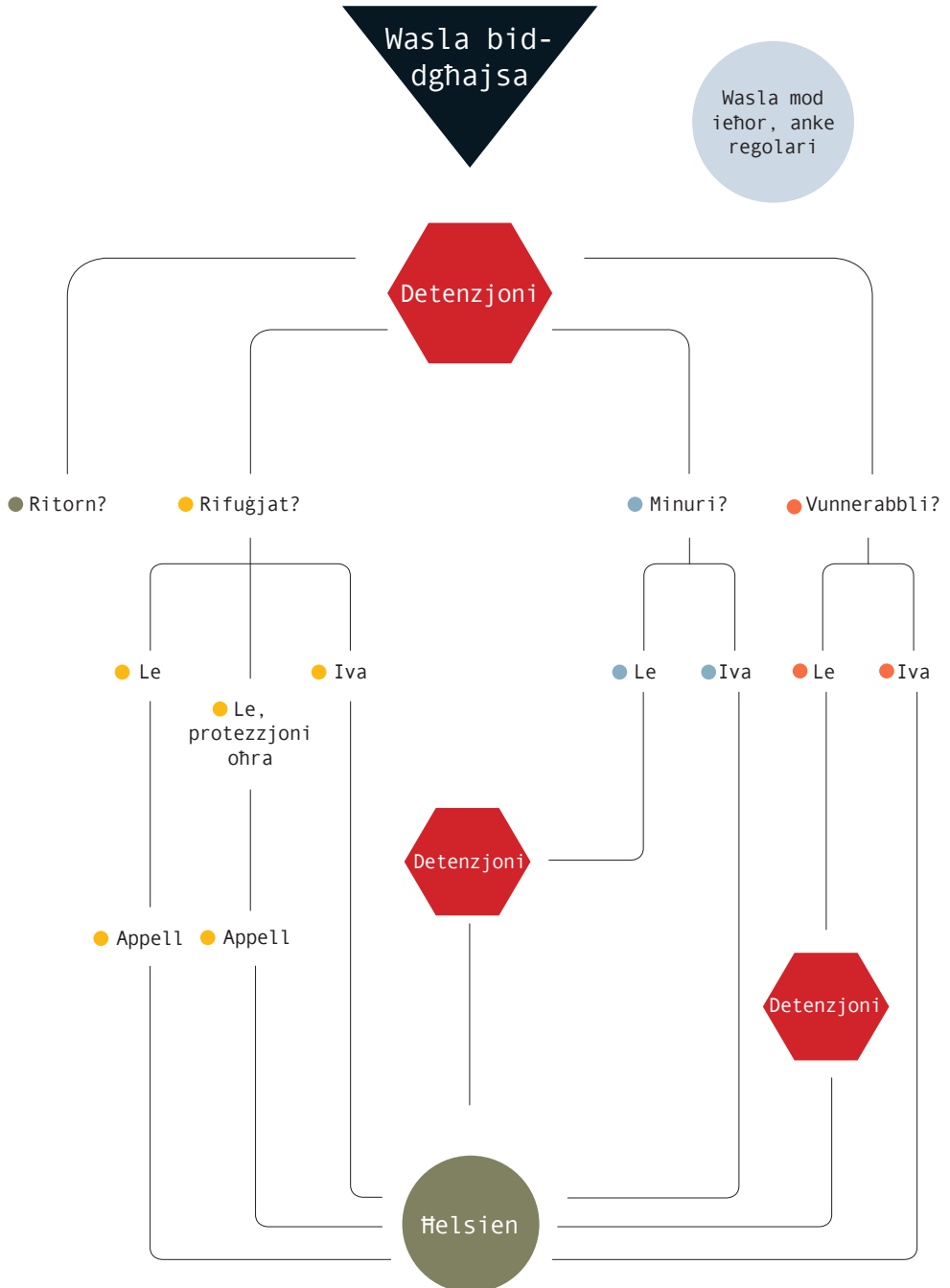
Għaqda mhux governattiva.

UNHCR

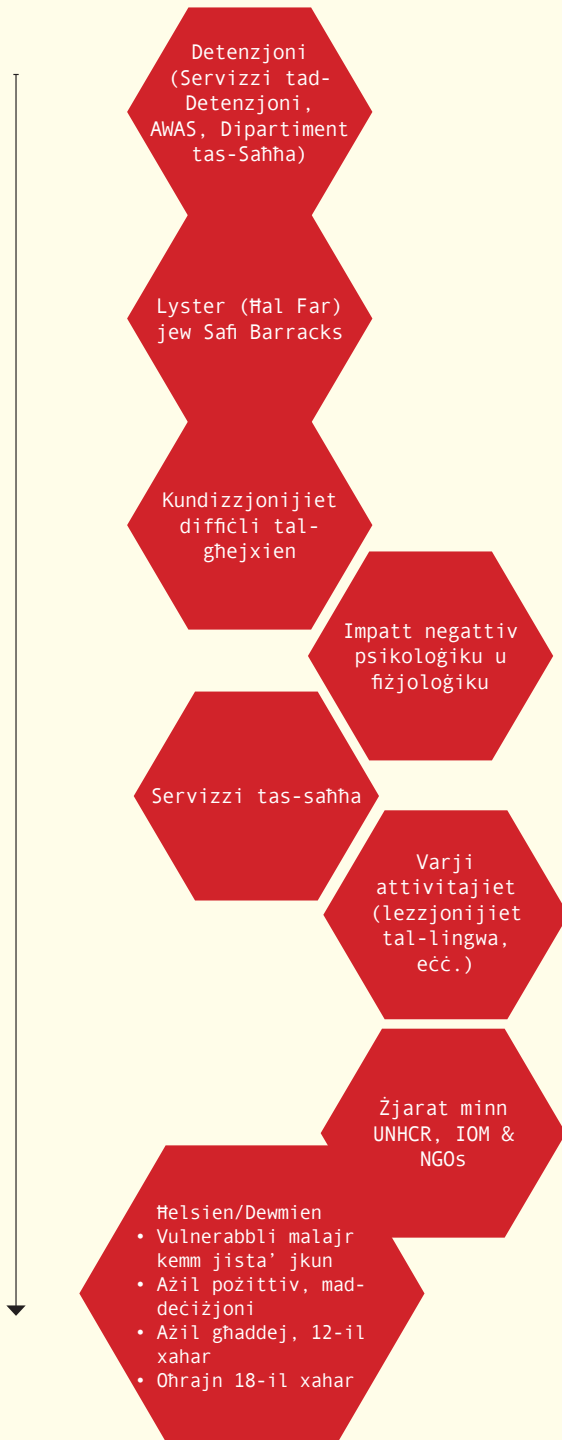
Il-'United Nations High Commissioner for Refugees' hija l-aġenzija tal-Ġnus Maqghuda risponsabbli li thares ir-rifuġjati kollha fid-dinja.

Meta rifuġjat jew immigrant jagħzel li jirritorna lura lejha minn pajjiżha.

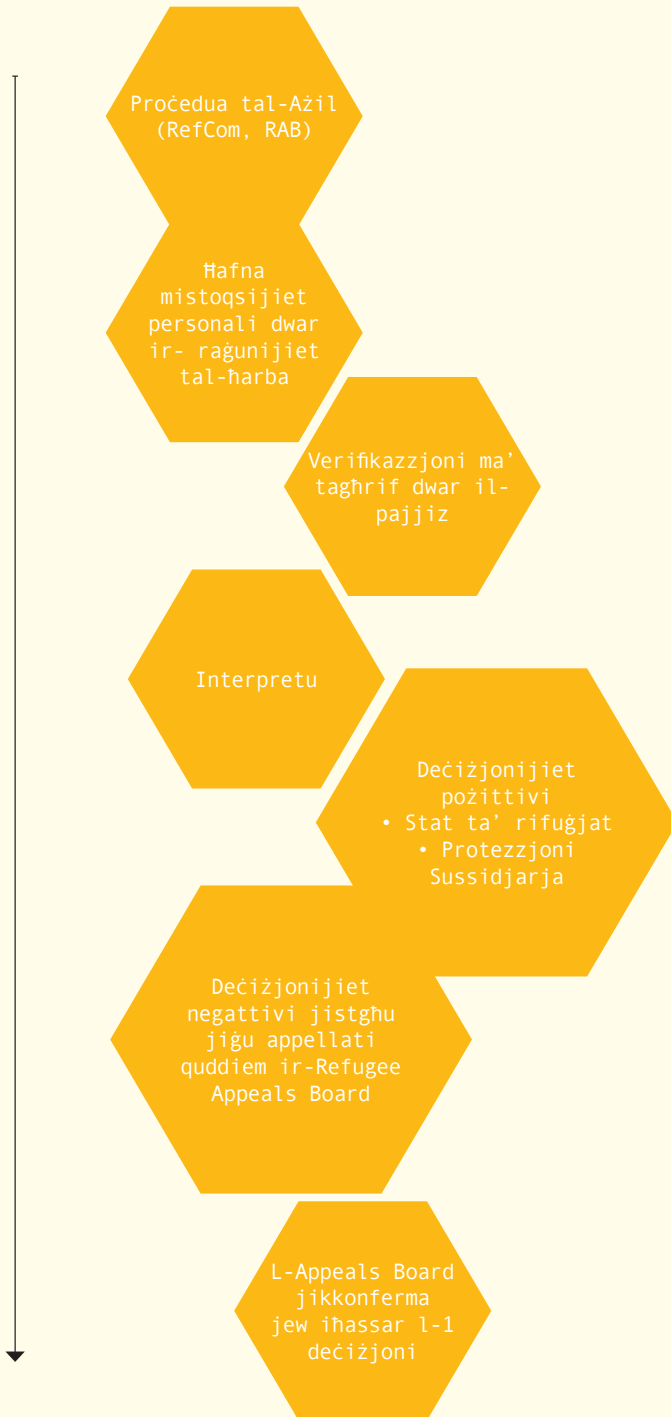
Ritorn Volontarju

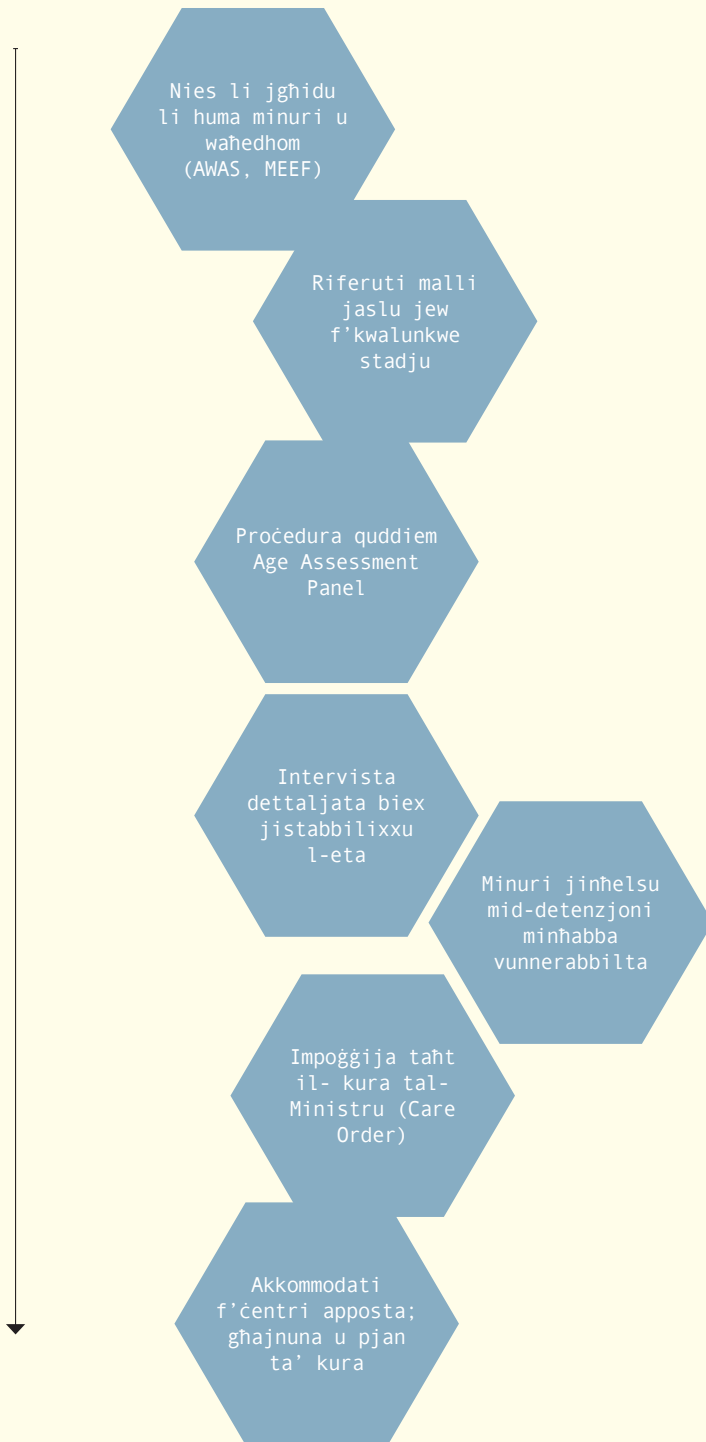

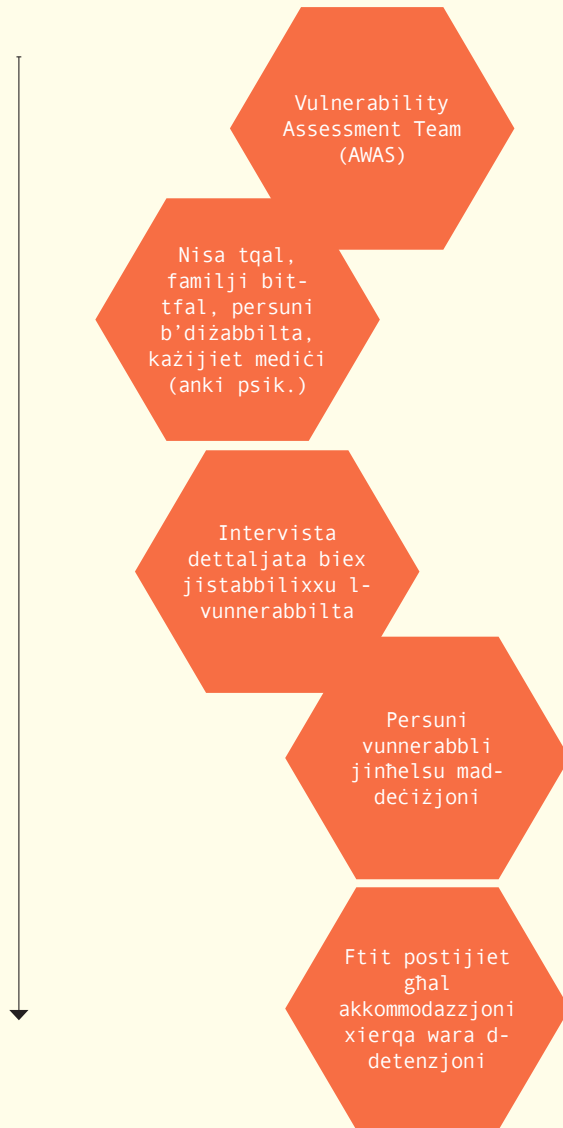

Pulizija Immigrazzjoni

- Identifikazzjoni
- Dokumentazzjoni

Kummissarju għar-Rifugjati (RefCom)

- Applikazzjonijiet
- Status

Refugee Appeals Board

- Appelli minn RefCom

Agency for the Welfare of Asylum Seekers (AWAS)

- Ċentri Miftuħa
- Minuri
- Nies vunnerabli

Servizzi tad-Detenzjoni

- Ċentri Magħluqa

Oħrajn...

- Saħħa
- Edukazzjoni
- Xogħol
- Servizzi soċjali

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

- Avokatura
- Tahriġ
- Soluzzjonijiet
(Integrazzjoni, Ritorn
Volontarju, Resettlement/
Rilokazzjoni)

International Organisation for Migration (IOM)

- Ritorn Volontarju u Meghjun
- Resettlement/ Rilokazzjoni

Għaqdiet mhux Governattivi (NGOs)

- Tagħrif
- Għajjnuna (legali,
medika, soċjali)
- Avokatura

Statuses

Rifugjat

Persuna ma tistax tirritorna lura lejn pajjiżha minhabba biża' fondata ta' persekuzzjoni minhabba l-opinjoni politika, twemmin reliġjuż, razza, nazzjonalita jew ghax tkun parti minn grupp soċjali partikolari.

Protezzjoni Sussidjarja

Persuna ma tistax tirritorna lura lejn pajjiżha minhabba l-piena tal-mewt, vjolazzjonijiet serji tad-drittijiet tal-bniedem, jew sitwazzjoni ta' gwerra jew ta' kunflitt.

Protezzjoni Umanitajra
Temporanja

Persuna ma tistax tirritorna lura lejn pajjiżha minhabba raġunijiet umanitarji bhal bżonnijiet mediċi, tfal, anzjani, eċċ. Din hija d-diskrezzjoni ta' RefCom.

Protezzjoni Umanitajra
Temporanja N

Meta persuna li mhix rifugjata tkun integrata sew fis-soċjetá Maltija u aktarx ma tistax tintbaghat lura. Din hija d-diskrezzjoni ta' RefCom.

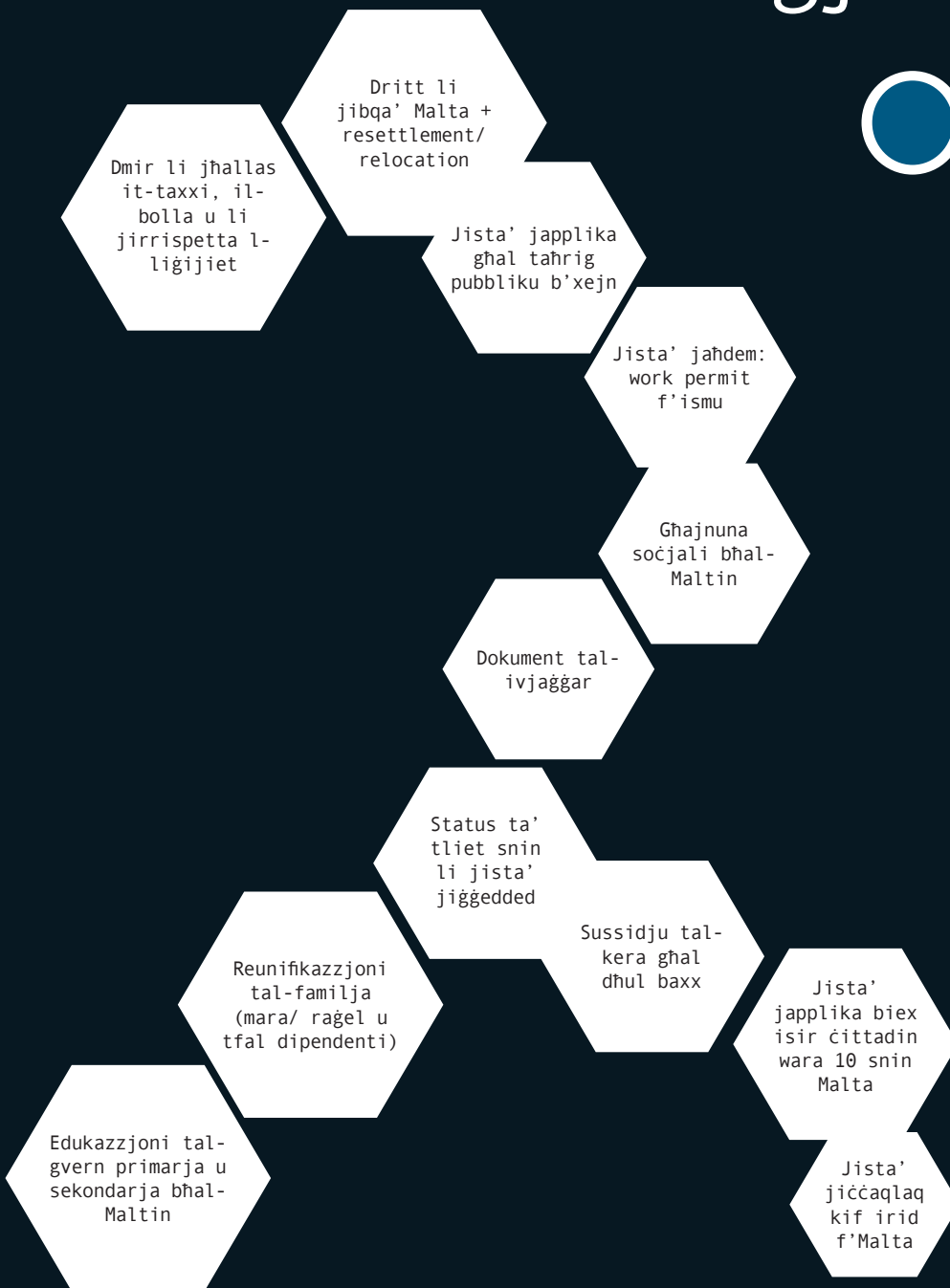
'Asylum-Seeker'

Persuna li għamlet talba għall-protezzjoni imma l-każ tagħha għadu għaddej.

'Rejected', Mingħajr
Status Formali

Persuna li tista' tmur lura lejn pajjiżha mingħajr biża' ta' gwerra jew ksur serju tad-drittijiet fundamentali tagħha.

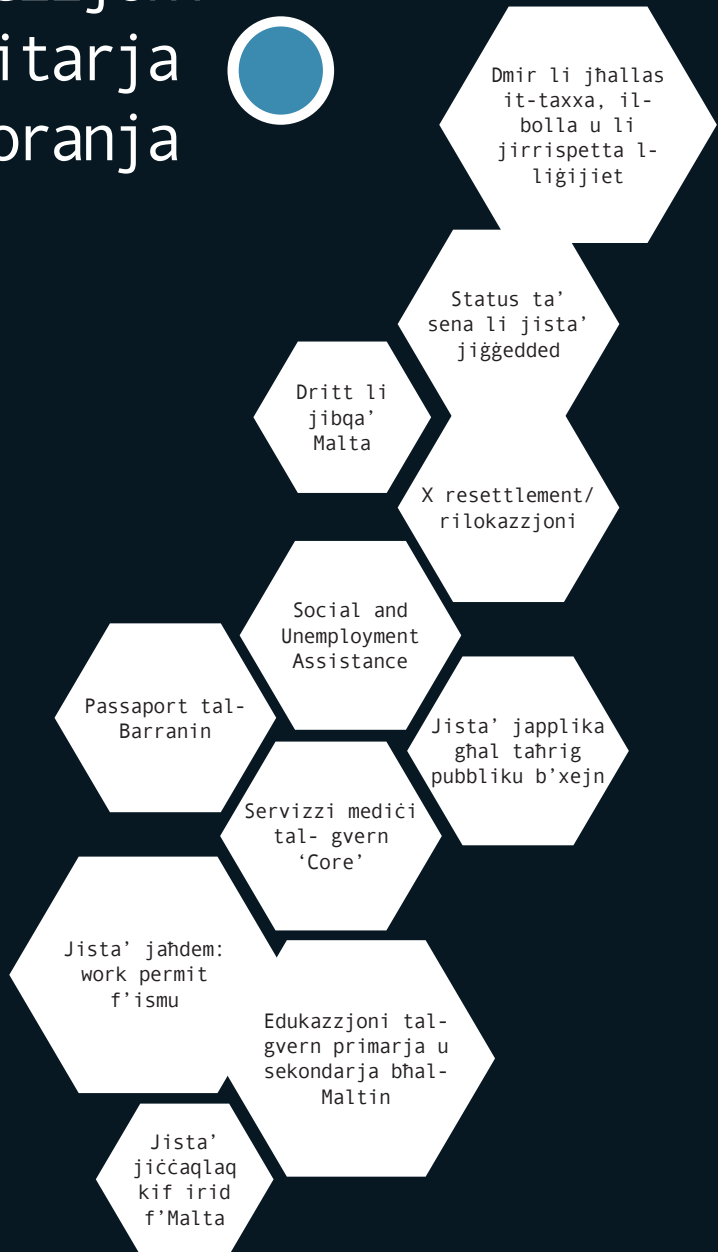
Rifugjat

Protezzjoni Sussidjarja

Protezzjoni Umanitarja Temporanja

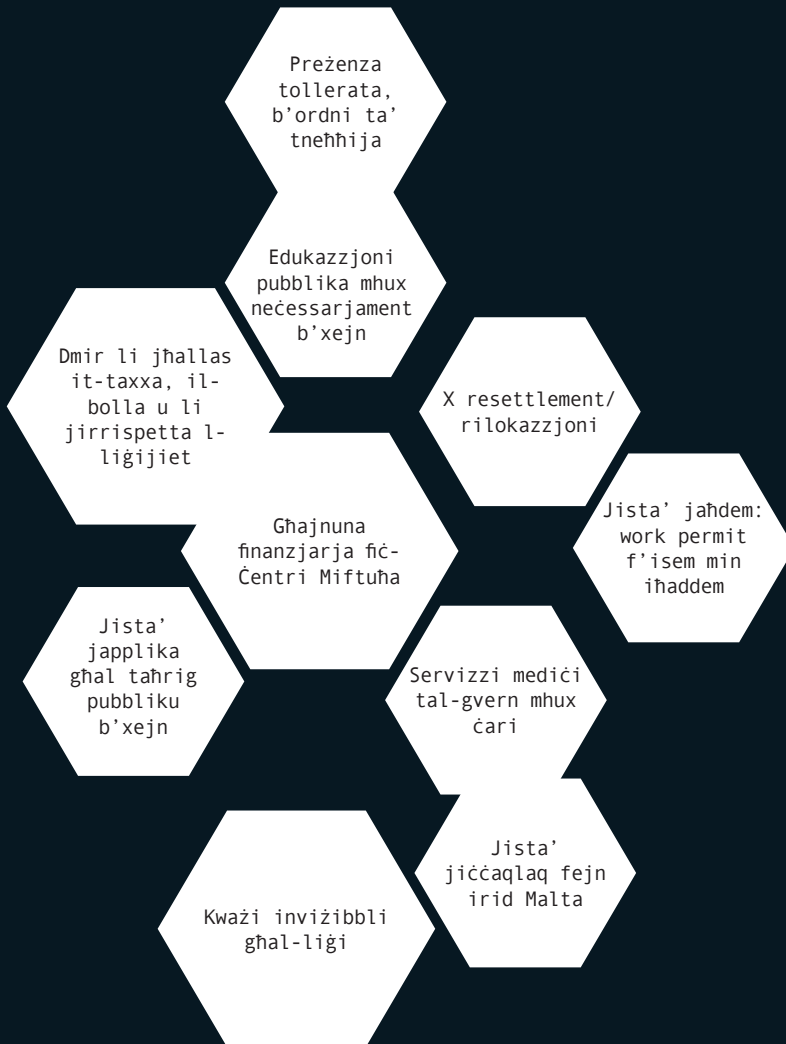

Protezzjoni Umanitarja 'N'

'Asylum Seeker'

‘Rejected’.
Mingħar Status Formali

M. Dan ghalfejn huwa importanti ghalija?

T. Importanti li tkun taf l-istatus tal-persuna quddiemek ghax kull status differenti jgifieri drittijiet u obbligazzjonijiet differenti. Dan ifisser illi s-servizzi li tista' toffri jaf jiddependi mill-istatus tal-persuna, jekk id-dipartiment jew l-uffiċju tieghek jaghmlu dawn id-distinzjonijiet.

M. Kif inkun naf l-istatus tal-persuna quddiem? Pastażata li nsaqsi?

T. Tista' ssaqsi, imma biex tkun ċert l-aħjar titlob kopja taċ-ċertifikat mogħti mill-Kummissarju tar-Rifuġjati (RefCom). L-'Asylum-Seekers' ma jkollhomx ċertifikat, ghax il-każ tagħhom ikun għadu għaddej.

M. Meta għandi ċ-ċertifikat quddiem, x'għandi nara fih?

T. Fuq iċ-ċertifikat hemm hafna tagħrif importanti dwar il-persuna. Iċ-ċertifikat għandu dan it-tagħrif:

- L-isem shih tal-persuna, kif rikonnouxut mill-Gvern ta' Malta;
- L-ismijiet tal-membri tal-familja tal-persuna, jekk dawn qed jgħixu magħha Malta. Dan jinkludi l-mara jew ir-raġel u t-tfal dipendenti;
- Ritratt tal-persuna;
- In-numru ta' identifikazzjoni mogħti minn RefCom. Dan mhuwiex in-numru tal-Karta tal-Identita tal-persuna u mhuwiex in-numru uffiċjali tal-persuna għal skopijiet ta' identifikazzjoni;
- L-istatus tal-persuna: rifuġjat, protezzjoni sussidjarja, protezzjoni umanitarja temporanja u protezzjoni umanitarja N.

M. Dokumenti oħrajn?

T. Kull persuna tingħata Residency Card u għandek tuża din biex tidentifika il-persuna li għandek quddiemek, kif tagħmel mal-Maltin.

M. Jekk il-persuna m'għandhiex dokumenti magħha?

T. Għamel kif tagħmel mal-Maltin. Jekk għandek bżonn dokument, għidilha u ara li tkun fehmitiek.

M. U jekk ma nistgħux nikkomunikaw minhabba l-lingwa differenti?

T. Hemm varji soluzzjonijiet li wiehed jista' jesplora. Tista' titlobha terġa' tiġi ma' xi hadd li jitkellem bl-Ingliż jew bil-Malti. Jekk din hija problema ta' spiss, tista' forsi tara li jkollok dokument bażiku maqlub għal-lingwi l-aktar użati. Il-UNHCR tista' tgħinek billi toffri s-servizzi ta' interpretu fuq it-telefon. Għandhom isiru arrangamenti biex dan jiġi organizzat.

M. X'jigifieri 'rejected'?

T. Dan ifisser illi l-persuna mhix rifuġjata u m'għandhiex bżonn il-protezzjoni tal-Gvern Malti. Din il-persuna ma tinghatax ċertifikat minn RefCom, iżda xorta jkollha Karta tal-Identita.

M. X'inhni d-differenza bejn rifuġjat u immigranti ohra?

T. Ir-rifuġjati qed jaharbu minn darhom għax jibzghu minn vjolazzjonijiet serji tad-drittijiet fundamentali tagħhom, bħal per eżempju t-tortura u f'xi każijiet anke l-mewt. L-immigranti l-ohra jagħzlu li jitilqu minn pajjiżhom għal varji raġunijiet, bħal per eżempju xogħol, studju jew biex jinghaqdu mal-familja.

M. Vera li t-tfal tar-rifuġjati li jitwiellu Malta jsiru ċittadini Maltin awtomatikament?

T. Le, nies li jitwiellu Malta ma jsirux ċittadini Maltin awtomatikament. Din isseħh skond in-nazzjonalita tal-ġenituri, u mhux fejn titwieled il-persuna.

M. X'jigifieri r-resettlement, u għaliex mhux ir-rifuġjati kollha jigu resettled?

T. Resettlement t'fisser meta pajjiż jaċċetta r-rifuġjati minn pajjiż iehor, e.ż. l-Istati Uniti jaċċettaw li jiehdu rifuġjati li qed joqogħdu Malta. Dan is-soltu jsir għal dawk ir-rifuġjati li huma partikolarment vunnerabbli bħat-tfal mingħajr adulti magħhom, rifuġjati b'diżabbilta u rifuġjati li sofrew atti ta' vjolenza gravi bħal tortura jew stupru.

Hemm hafna raġunijiet għalfejn mhux kull rifuġjat jista' jiġi resettled: il-postijiet disponibbli fid-dinja kollha huma limitati; mhux ir-rifuġjati kollha għandhom il-bżonn jiġu resettled għax jistgħu jgħixu fil-pajjiż li qegħdin fih; u Malta għandha jkollha rwol fis-solidarjeta mar-rifuġjati fid-dinja.

M. X'inhuma d-drittijiet tar-rifuġjati li qegħdin Malta?

T. Dan jiddependi mill-istatus legali tagħhom, kif hemm imfisser fit-taqsimha għandhom jingawdu minn kulhadd, anke mir-rifuġjati u l-immigranti l-ohra. Huwa importanti wkoll li niftakru illi kull persuna għandha d-dritt li titlaq minn pajjiżha u tfttex il-kenn f'pajjiż iehor...dan jissejjah id-dritt li tfttex il-kenn (the right to seek asylum).

M. Kemm hawn rifuġjati f'Malta?

T. Huwa diffiċli li ssemmi figura preċiża għax hafna rifuġjati telqu minn Malta. Mill-2002 waslu bejn wieħed u iehor 15,000 persuna bid-dgħajjes. Dawn mhux kollha kienu rifuġjati u hafna minnhom ġew ritornati lejn pajjiżhom jew inghataw iċ-ċans jibdeu hajja ġdida fl-Amerika jew f'pajjiż iehor tal-Unjoni Ewropea.

M. Ir-rifugjati huma piż kbir fuq l-ekonomija. Malta kif tista' tlahhaq?

T. Hemm ċerta spejjeż involuti fil-proċessi li jinvolvu r-rifugjati. L-Unjoni Ewropea toffri hafna għajnuna finanzjarja lil Malta, b'għarfien taċ-ċirkostanzi partikolari tagħha. Malta tista' tfitteż mezzi oħra biex tnaqqas dan l-impatt finanzjarju, bħal per eżempju billi tgħin lir-rifugjati sabiex isiru aktar indipendenti. Dan jista' jsehh billi ninkoraġġixxu u ngħinu lir-rifugjati biex jattendu taħriġ vokazzjonali, biex jahdmu u biex jgħixu għal rashom.

M. Kemm hemm rifugjati fid-dinja?

T. Huwa stimat illi fid-dinja kollha hemm madwar 15.2 miljun rifugjat. Madwar nofshom huma nisa. 46% tar-rifugjati kollha huma tfal.

M. Kemm jistgħu jdumu Malta?

T. Skond l-istatus speċifiku, il-permessi jiġgeddu kull sena jew kull tliet snin. Jekk is-sitwazzjoni li giegħlet lir-rifugjat jahrab minn pajjiżu tinbidel, u fil-pajjiż ma jkunx hemm problemi għar-rifugjat, Malta tista' titlob li r-rifugjat jirritorna lura lejn daru. Sadattant, Malta għandha tesplora kif tinkoraġġixxi lir-rifugjati biex jintegraw fis-soċjeta Maltija.

M. Jiġifieri r-rifugjati jibqgħu rifugjati għal dejjem? X'jiġri wara li jinghataw iċ-ċertifikat ta' rifugjat?

T. Ir-Rifugjati m'għandhomx jibqgħu rifugjati għal għomorhom, għax dan ifisser li jibqgħu dejjem trattati bħal barranin fil-pajjiż li jkunu qegħdn fih. Bħal kull persuna oħra, ir-rifugjati jixtiequ jgħixu hajja normali, jibnu familja, isiru hbieb, u jkomplu hajjithom mingħajr tfixkil. Fl-aħħar mill-aħħar, ir-rifugjat jista' jagħzel li jirritorna lejn pajjiżu b'mod volontarju jekk dan isir possibbli, jista' jintegra b'mod soċjali u legali fil-komunità li qed jgħix fha, jew jekk dawn ma jkunux possibbli, jista' jiġi resettled jew rilokat f'pajjiż iehor lest li jgħinu jew jgħinha.

M. Jekk nixtieq ngħin ir-rifugjati, x'nista' naghmel?

T. L-aħjar haġa li tista' tagħmel ma' rifugjat hija li timxi miegħu kif timxi ma' kull persuna oħra, u kif tistenna li jimxu miegħek in-nies. Dan huwa importanti speċjalment fejn taħdem, fejn tista' tiżgura illi r-rifugjat jinghata l-istess servizz bħal kull klijent iehor. Jekk trid tagħmel aktar, tista' tinvolvi ruhek ma' wahda mill-bosta NGOs li jahdmu mar-rifugjati.

Office of the Refugee
Commissioner (RefCom)
+356 21255257
refugee-commission@gov.mt

Agency for the Welfare of
Asylum Seekers (AWAS)
+356 25687239

Jesuit Refugee Service (JRS)
+356 21442751 - info@jrsmalta.org

UNHCR
+356 22489400 - mtava@unhcr.org

aditus foundation
+356 20106215 - info@aditus.org.mt

Malta Emigrants Commission
+356 21222644
mec@maltamigration.com

International Organisation
for Migration (IOM)
+356 21374613

aditus foundation hija għaqda independenti u volontarja, imwaqqfa biex tagħmel munituragg, tagixxi u tirrapporta dwar l-aċċess għal drittijiet fundamentali tal-bniedem minn persuni u gruppi. L-attivitajiet tagħha jinkludu taħriġ, għajjnuna u informazzjoni legali, riċerka, rapporti, u avokatura.

aditus tiddependi fuq l-għajjnuna mill-pubbliku biex tkun tista' toffri s-servizzi tagħha b'xejn, partikolarment dawk is-servizzi għan-nies l-iktar vunnerabbi.

Jekk tixtieq toffri xi għajjnuna:
www.aditus.org.mt

aditus foundation
149, Old Mint Street, Valletta VLT1513 Malta

Il-UNHCR (Kummissarjat Għoli għar-Rifugjati tal-Ġnus Magħquda) hija organizzazzjoni internazzjonali li twaqqfet fl-1950 mill-Ġnus Magħquda. Il-mandat tal-UNHCR huwa protezzjoni u għajjnuna, kif hemm imniżżel fl-istatut tagħha.

Il-UNHCR tassicura l-protezzjoni internazzjonali billi tiggarantixxi li r-rifugjati ma jintbaghtux lura - kontra r-rieda tagħhom - f'pajjiżi fejn jistgħu jkollhom il-biża' li jiġu ppersegwitati, u f'kull każ, tissalvagwardja s-saħħa fiżika tagħhom.

F'Malta l-UNHCR tikkopera mal-Gvern kif ukoll ma' Għaqdiet non-Governattivi biex thares id-drittijiet tar-rifugjati u tiżgura li hemm aċċess effettiv għal dawn id-drittijiet.

UNHCR
72, Market Street, Floriana, Malta
www.unhcr.org.mt